

LUONNOS 19.9.2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 7 ja 10 §:n, Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 6 ja 8 §:n ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annettua lakia, Euroopan unionin suorista viljelijätuista annettua lakia ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettua lakia.

Tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annettua lakia muutettaisiin siten, että elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten sekä kuntien tehtäviin kirjattaisiin selkeyden vuoksi myös se, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai kunta tekisi päätöksen tukia, palkkiota tai korvauksia koskevien hakemusten yhdistämisestä tilanteessa, jossa tukien hakija on katsottava yhdeksi tuenhakijaksi (tilaksi) tukihakemusten määrästä riippumatta.

Euroopan unionin suorista viljelijätuista annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi ensinnäkin tukikelpoisen alan hallinnan osalta siten, että tukikelpoisen alan olisi oltava aktiiviviljelijän hallinnassa Euroopan unionin suorista viljelijätukia koskevan vuosittaisen yhtenäishakemuksen viimeisestä jättämispäivästä hakemuksen viimeiseen mahdolliseen muutospäivään. Lisäksi lakia ehdotetaan muutettavaksi Euroopan unionin lainsäädäntöön ehdotetun muutoksen johdosta siten, että pysyvien nurmien ennallistamismenettely otettaisiin käyttöön, jos pysyvän nurmen ala vähenee vuoden 2018 viitealaan verrattuna yli kymmenen prosenttia nykyisin viiden prosentin sijaan.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi eräiden ympäristökorvauksen perusteena olevien ympäristösopimusten (maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva ympäristösopimus ja kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimus) hallinnollisen tarkastuskäynnin tekemisen ajankohdan osalta. Ehdotuksen mukaan elinkeino-, ympäristö- ja liikennekeskuksen (vuoden 2026 alusta lukien elinvoimakeskuksen) olisi jatkossa tehtävä hallinnollinen tarkastuskäynti ennen kuin edellä mainittujen ympäristösopimusten perusteella maksetaan ympäristökorvauksen ensimmäisen sopimusvuoden loppumaksu.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Euroopan unionin suorista viljelijätuista annettuun lakiin ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettuun lakiin ehdotetun siirtymäsäännöksen mukaan ennen mainittuihin lakeihin ehdotettujen muutosten voimaantuloa vireille tulleisiin hakemuksiin sovellettaisiin lakien voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	4
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö.....	4
3 Nykytila ja sen arviointi.....	5
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	6
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	6
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	7
5 Lausuntopalaute	8
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	8
6.1 Laki tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta.	8
6.2 Laki Euroopan unionin suorista viljelijätuista	9
6.3 Laki eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista	10
7 Voimaantulo	10
8 Toimeenpano ja seuranta	10
9 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	10
LAKIEHDOTUKSET	12
Laki tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 10 §:n muuttamisesta	12
Laki Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 6 ja 8 §:n muuttamisesta.....	13
Laki eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta....	14
LIITE	15
RINNAKKAISTEKSTIT	15
Laki tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 10 §:n muuttamisesta	15
Laki Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 6 ja 8 §:n muuttamisesta.....	16
Laki eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta....	18

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uudistaminen lainsäädäntöprosesseineen kuluvalle rahoituskaudelle 2021–2027 alkoi jo useita vuosia ennen rahoituskauden alkua. Komissio julkaisi 1.6.2018 lainsäädäntöehdotuksensa uudeksi yhteiseksi maatalouspolitiikaksi, joka perustui 29.11.2017 annettuun komission tiedonantoon (COM(2017) 713 final ruoan ja maanviljelyn tulevaisuudesta. Komission vuoden 2020 jälkeistä yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevissa lainsäädäntöehdotuksissa edellytettiin, että jäsenvaltiot panevat suunnitelmansa täytäntöön 1.1.2021 lähtien, mutta Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen käsittely viivästyi alkuperäisestä aikataulusta. Tästä johtuen uudistuksen toimeenpanoon tuli siirtyä määrika vuosille 2021 ja 2022, jolloin pystyttiin varmistamaan joustava siirtyminen uusiin tukiedellytyksiin ja tukien jatkuvuus uuden kauden toimeenpanon alkamiseen saakka.

Neuvoston, Euroopan parlamentin ja Euroopan komission väliset kolmikantaneuvottelut yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksesta saatiin päätökseen kesällä 2021, jolloin Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksesta saatiin poliittinen sopu. Perusasetukset ((EU) 2021/2115, (EU) 2021/2116 ja (EU) 2021/2117)) julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 6.12.2021 ja asetukset tulivat voimaan 7.12.2021. Edellä mainittujen asetusten täytäntöönpano alkoi vuoden 2023 alusta lukien kansallisten strategisten suunnitelmien mukaisesti.

Kuluvan rahoituskauden Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uudistus on pantu Euroopan unionin lainsäädäntötasolla täytäntöön useilla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksilla sekä komission delegoiduilla asetuksilla ja komission täytäntöönpanoasetuksilla. Pintala- ja eläinperusteisten tukien ja korvausten osalta merkitystä on erityisesti kahdella parlamentin ja neuvoston asetuksella eli 1) jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/2115, jäljempänä *suunnitelma-asetus*, ja 2) yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/2116, jäljempänä *horisontaaliasetus*.

Suunnitelma-asetuksen mukaisesti kukin Euroopan unionin jäsenvaltio on laatinut kansallisen Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman vuosille 2023–2027, jäljempänä strategiasuunnitelma, joka sisältää maatalouden suorat tuet, maaseudun kehittämistoimenpiteet ja alakohtaiset ohjelmat. Strategiasuunnitelma kattaa Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto), jäljempänä *maataloustukirahasto*, ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto), jäljempänä *maaseuturahasto*, rahoitettavat toimet. Strategiasuunnitelman toimien tavoitteena on Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan erityistavoitteiden saavuttaminen. Kansallisten strategiasuunnitelmien toimeenpano on alkanut 1.1.2023 ja ne ovat voimassa 31.12.2027 asti, mutta niiden toimeenpano jatkuu vielä tämänkin jälkeen muun muassa maksujen osalta.

Suomessa valtioneuvosto teki yleisistunnossaan 16.12.2021 hyväksyvän päätöksen Euroopan komissiolle toimitettavasta Suomen esityksestä Suomen CAP-suunnitelmaksi 2023–2027 (strategiasuunnitelma). Komissiolle toimitettu strategiasuunnitelma perustui suunnitelma-asetukseen ja se koostuu maatalouspolitiikan suorista tuista ja sektoritoimista sekä Manner-Suomen

ja Ahvenanmaan maakunnan maaseudun kehittämistoimenpiteistä. Ahvenanmaan maakunnan hallitus on Ahvenanmaan itsehallintohallintolakiin (1144/1991) perustuen ja toimivaltansa rajoissa käsitellyt ja hyväksynyt edellä mainitun strategiasuunnitelmaesityksen 7.12.2021. Suomi toimitti komissiolle ehdotuksensa Suomen strategiasuunnitelmaksi 22.12.2021. (<https://mmm.fi/cap27/cap-suunnitelma>)

Komissio hyväksyi 31.8.2022 Suomen strategiasuunnitelman komission täytäntöönpanopäätöksellä Suomen YMP:n strategiasuunnitelman 2023–2027 hyväksymisestä Euroopan maatalouden tukirahastosta ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta rahoitettavaa unionin tukea varten (CCI: 2023FI06AFSP001) (https://agriculture.ec.europa.eu/cap-my-country/cap-strategic-plans/approved-csp_en).

Komissio julkaisi 14.5.2025 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi muutoksista yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) asetukseen (EU) 2021/2115 koskien ehdollisuutta, suorien tukien ja maaseudun kehittämisen interventiotyyppejä ja sektoriohjelmiä sekä vuotuisia tuloksellisuuskertomuksia sekä muutoksiksi asetukseen (EU) 2021/2116 koskien maksujen keskeyttämistä, vuotuista tarkastus- ja hyväksymismenettelyä sekä tarkastuksia ja seuraamuksia (COM (2025) 236 final), jäljempänä *yksinkertaistamisasetus*. Yksinkertaistamisasetuksen käsitteleminen on vielä kesken Euroopan unionissa. Yksinkertaistamisasetus tulee tämänhetkisten arvioiden mukaan voimaan vuoden 2025 loppupuolella. Yksinkertaistamisasetukseen sisältyy muun muassa ehdotus suunnitelma-asetuksen muutokseksi pysyvän nurmen ennallistamisvelvoitteen osalta siten, että pysyvän nurmen vertailuajan laskentajakso muutettaisiin viidestä vuodesta seitsemään vuoteen ja ennallistamisvelvoite otettaisiin käyttöön, jos pysyvän nurmen ala vähenisi viitealaan verrattuna kymmenen prosenttia nykyisen viiden prosentin sijaan.

1.2 Valmistelu

Edellä sanottuun viitaten Suomen strategiasuunnitelman toimeenpano on alkanut vuoden 2023 alusta lukien. Kuluva rahoituskauden Euroopan unionin lainsäädännön ja Suomen kansallisen strategiasuunnitelman valmistelua on kokonaisuudessaan kuvattu hallituksen esityksessä eduskunnalle tiettyjä pinta-ala- ja eläinperusteisia tukia koskeviksi laeiksi (HE 165/2022 vp). https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kasittelytiedot/Valtiopaivaasia/Sivut/HE_165+2022.aspx

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Hallituksen esitys pohjautuu Euroopan unionin lainsäädäntöön ehdotettujen muutosten lisäksi nykyisen rahoituskauden toimenpiteiden toimeenpanossa ilmenneisiin muutostarpeisiin.

Hallituksen esitysluonnoksesta on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Ruokavirastolta, Ahvenanmaan valtionvirastolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä ja Svenska Lantbrukssällskapet Centralförbund SLC rf:ltä.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Euroopan unionin yhteinen uusi maatalouspolitiikka on edelliseen rahoituskauteen verrattuna entistä vahvemmin tulosperustaista ja politiikassa huomioidaan paikalliset olosuhteet ja tarpeet sekä lisätään samalla kestävyttä. Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteena on älykäs, kestävä, kilpailukykyinen ja monipuolinen maataloussektori, joka varmistaa pitkällä tähtäimellä ruokaturvan. Euroopan unionin yhteisellä maatalouspolitiikalla edistetään muun muassa ilmastotoimia, luonnonvarojen suojelua sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä.

Suunnitelma-asetus sisältää säännökset maataloustukirahaston ja maaseuturahaston käyttämisestä yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden toteuttamiseksi sekä toimeenpanoon liittyvistä indikaattoreista. Suunnitelma-asetus koskee ympäristön, ilmaston, kansanterveyden, eläin- ja kasviterveiden sekä eläinten hyvinvoinnin suojaamisen perussäännöksiä, suorien viljelijätukien toimenpiteitä ja maaseudun kehittämisen toimenpiteitä. Suunnitelma-asetukseen sisältyy säännökset siitä, mitä pinta-ala- ja eläinperusteisia tukia jäsenvaltioissa voidaan eri rahastoista myöntää ja maksaa. Maataloustukirahastosta, josta myönnettävät tuet ovat kokonaan Euroopan unionin rahoittamia, voidaan myöntää tuotannosta irrotettuja suoria tukia sekä tuotantosidonnaisia tukia. Maaseuturahastosta, josta myönnettävät korvaukset ovat osittain Euroopan unionin rahoittamia, voidaan myöntää tukea muun muassa tukea ympäristö-, ilmasto- ja muihin hoitositoumuksiin sekä tukea luonnonhaittoihin ja muihin aluekohtaisiin haittoihin.

Horisontaaliasetuksessa säädetään niistä edellytyksistä, joita sovelletaan Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan rahoitukseen. Horisontaaliasetus sisältää muun muassa säännöksiä jäsenvaltion hallintojärjestelmälle asetettavista vaatimuksista, komission suorittamasta tilien tarkastamisesta ja hyväksynnästä sekä tukitoimenpiteiden hallinnosta ja valvonnasta. Valvonnan osalta horisontaaliasetus kattaa yleiset säännökset sekä perussäännökset yhdennetystä hallinto- ja valvontajärjestelmästä, ehdollisuudesta, sosiaalisesta ehdollisuudesta ja komission jäsenvaltioihin kohdistamista tarkastuksista.

Horisontaaliasetuksen mukainen rahastojen rahoitus perustuu ennalta vahvistettuihin menojen enimmäismääriin. Horisontaaliasetukseen sisältyy myös säännökset rahoituskurimenettelystä, kriisivarauksesta, tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä, perusteettomien maksujen takaisinperinnästä, valvonta- ja seuraamusjärjestelmästä, yhdennetystä hallinto- ja valvontajärjestelmästä sekä tietojen toimittamisvelvoitteista ja komission asetuksenantovaltuuksista.

3 Nykytila ja sen arviointi

Edellä sanotun mukaisesti suunnitelma-asetuksen ja horisontaaliasetuksen sekä strategiasuunnitelman toimeenpano on alkanut vuoden 2023 alusta lukien. Siltä osin kuin muun muassa edellä mainittujen asetusten ja strategiasuunnitelman täytäntöönpano edellyttää kansallista sääntelyä pinta-ala- ja eläinperusteisten tukien osalta, mainitut asetukset ja strategiasuunnitelman on pantu Suomessa täytäntöön tietyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetulla lailla (1334/2022), jäljempänä *toimeenpanolaki*, Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetulla lailla (1332/2022), jäljempänä *suorien viljelijätukien laki*, ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetulla lailla (1333/2022).

Toimeenpanolaissa, joka tuli voimaan 1.1.2023, säädetään keskitetysti suorien viljelijätukien laissa ja maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetussa laissa (1559/2001), jäljempänä *kansallisten tukien laki*, tarkoitettujen tukien sekä eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetussa laissa tarkoitettuja korvauksia koskevan asian toimeenpanosta. Toimeenpanolaissa säädetään keskitetysti eri viranomaisten tehtävistä ja toimivallasta, tuen hakumenettelystä, tukihakemuksen käsittelystä viranomaisessa ja päätöksenteosta, hallinnollisesta tarkastuksesta, pinta-alamonitoroinnista, valvonnasta ja valvontaseuraamuksista, tukien ja korvausten alentamisesta ja seuraamuksista, tuen palauttamisesta ja takaisinperinnästä. Toimeenpanolakiin sisältyy myös säännökset esimerkiksi päätöksen maksullisuudesta, viranomaisen oikeudesta tietojensaantiin ja muutoksenhausta. Valtioneuvoston asetuksilla säädetään tarkemmin esimerkiksi valvonnasta aiheutuvista seuraamuksista ja tietyistä tukien hakemiseen liittyvistä seikoista.

Suorien viljelijätukien laissa, joka tuli voimaan 1.1.2023, säädetään maataloustukirahastosta rahoitettavista tukimuodoista eli perustulotuesta, uudelleenjakotulotuesta, nuoren viljelijän tulotuesta, ekojärjestelmätuesta ja tuotantosidonnaisista tulotuista (emolehmä- ja

lypsylehmäpalkkio, sonnipalkkio, ulkosaariston nautapalkkio, teurashiehopalkkio, uuhipalkkio, kuttupalkkio, teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio, tärkekelysperunapalkkio ja erikoiskasvipalkkio). Suorien viljelijätukien lain nojalla myönnettävien tukien myöntämisen edellytykset perustuvat Euroopan unionin lainsäädännön lisäksi strategiasuunnitelmassa tehtyihin linjauksiin ja ratkaisuihin. Lakiin sisältyy säännökset lain nojalla myönnettävien tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä kuten säännökset muun muassa tukikelpoisesta alasta ja siitä, milloin alan pitää olla tuenhakijan hallinnassa. Lakiin sisältyy myös säännökset pysyvien nurmien ennallistamisvelvoitteesta. Tarkemmista tuen myöntämisen edellytyksistä säädetään valtioneuvoston asetuksilla.

Suorien viljelijätukien laissa säädetään tällä hetkellä tukikelpoisen alan hallinnasta siten, että alan on oltava aktiiviviljelijän hallinnassa sinä päivänä, jolloin Euroopan unionin suoria viljelijätukia koskeva vuosittainen tukihakemus voidaan viimeistään jättää. Säännös on kuitenkin osoittautunut ongelmalliseksi muun muassa sen vuoksi, että tukikelpoisen alan hallintaa koskevat säännökset eroavat toisistaan eri lakien nojalla myönnettävien pinta-alaperusteisten tukien osalta ja sääntelyä olisi tältä osin syytä yhdenmukaistaa.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetussa laissa, joka tuli niin ikään voimaan 1.1.2023, säädetään tietyistä maaseuturahastosta osarahoitettavista korvauksista eli ympäristökorvauksesta, luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta, eläinten hyvinvointikorvauksesta, luonnonhaittakorvauksesta, ei-tuotannollisten investointien korvauksesta sekä korvauksesta maatilojen neuvontapalveluihin. Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettavan lain nojalla myönnettävien korvausten myöntämisen edellytykset perustuvat Euroopan unionin lainsäädännön lisäksi strategiasuunnitelmassa tehtyihin linjauksiin ja ratkaisuihin. Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettu laki sisältää säännöksiä korvausten ehdoista, korvauksen myöntämisen edellytyksistä sekä sitoumuksen ja sopimuksen muuttamisesta, mukauttamisesta, siirtämisestä ja lakkaamisesta. Tarkemmista korvauksen myöntämisen edellytyksistä säädetään valtioneuvoston asetuksilla.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetussa laissa säädetään tällä hetkellä ympäristösopimukseen, jonka perusteella ympäristökorvausta voidaan maksaa, liittyvästä hallinnollisen tarkastuksen tekemisestä siten, että hallinnollinen tarkastus on tehtävä ennen kuin sopimuksen perusteella maksetaan ympäristökorvausta toisesta sopimusvuodesta. Hallinnollisen tarkastuksen ja tarkastuskäynnin vaatimus koskee maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaa ympäristösopimusta ja kosteikkojen hoitoa koskevaa ympäristösopimusta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee mainitun hallinnollisen tarkastuskäynnin, missä määritetään muun muassa sopimuksen kohteena oleva ala ja sen korvauskelpoisuus. Hallinnollisen tarkastuskäynnin suorittaminen vasta toisena sopimusvuonna toisin sanoen sen jälkeen, kun ensimmäisestä sopimusvuodesta on jo maksettu korvausta, on kuitenkin johtanut tilanteisiin, joissa tuenhakijalle on aiheutunut korvauksen alentamisia tai takaisinperintätilanteita, kun hallinnollisen tarkastuskäynnin seurauksena ympäristösopimusosalasta on jouduttu rajaamaan pois korvauskelvottomia alueita.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Suorien viljelijätukien lakia ehdotetaan muutettavaksi ensinnäkin tukikelpoisen alan hallinnan osalta. Tukikelpoisella alalla tarkoitetaan sitä maatalousmaan alaa, jota käytetään maataloustoimintaan sinä vuonna, kun kyseistä tukea haetaan. Edellä sanottuun viitaten ehdotetaan, että tukikelpoisen alan olisi oltava aktiiviviljelijän hallinnassa Euroopan unionin suoria viljelijätukia koskevan vuosittaisen yhtenäishakemuksen viimeisestä jättämispäivästä hakemuksen

viimeiseen mahdolliseen muutospäivään. Lisäksi lakia ehdotetaan muutettavaksi edellä kohdassa 1.1 mainittuun komission ehdotukseen yksinkertaistamisasetukseksi ja siihen sisältyvän ehdotuksen suunnitelma-asetuksen muuttamisesta perustuen siten, että pysyvien nurmien ennallistamismenettely otettaisiin käyttöön, jos pysyvän nurmen ala vähenee vuoden 2018 viitealaan verrattuna yli kymmenen prosenttia nykyisin viiden prosentin sijaan. Ennallistamisvelvoite tarkoittaa sitä, että kun ennallistamismenettely otetaan käyttöön, viljelijälle voidaan tällöin asettaa velvoite palauttaa muuhun käyttöön siirrettyä pysyvää nurmea vastaava pinta-ala pysyväksi nurmeksi. Viimeksi mainittua muutosehdotusta tarkastellaan jatkovalmistelun yhteydessä, kun tarkempaa tietoa yksinkertaistamisasetusehdotuksen käsittelystä Euroopan unionissa on saatu.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi eräiden ympäristökorvauksen perusteena olevien ympäristösopimusten (maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva ympäristösopimus ja kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimus) hallinnollisen tarkastuskäynnin tekemisen ajankohdan osalta. Ehdotuksen mukaan elinkeino-, ympäristö- ja liikennekeskuksen (vuoden 2026 alusta lukien elinvoimakeskukseen) olisi jatkossa tehtävä hallinnollinen tarkastuskäynti, jossa määritetään ympäristösopimuksen kohteena oleva ala ja sen korvauskelpoisuus, ennen kuin ympäristösopimuksen perusteella maksetaan ympäristökorvauksen ensimmäisen sopimusvuoden loppumaksu.

Toimeenpanolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä kuntien tehtäviin kirjattaisiin selkeyden vuoksi myös se, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai kunta tekisi päätöksen tukia, palkkioita ja korvauksia koskevien hakemusten yhdistämisestä tilanteessa, jossa tukien hakija on katsottava yhdeksi tuenhakijaksi tukihakemusten määrästä riippumatta. Siitä, milloin tuenhakija ja/tai hakijat pidetään yhtenä tuenhakijana eli toisin sanoen yhtenä tilana, säädetään Euroopan unionin kokonaan tai osittain rahoittamien tukien osalta suunnitelma-asetuksessa ja kansallisesti kokonaan rahoitettavien kansallisten tukien osalta maan- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetussa laissa (1559/2001), jäljempänä *kansallisten tukien laki*. Ehdotus on luonteeltaan lainsäädäntöä selkeyttävä, koska käytännössä on esiintynyt epäselvyyttä toimivaltaisesta viranomaisesta tuki koskevien hakemusten yhdistämisen osalta.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Esityksellä ei ole suoranaisia valtiontaloudellisia vaikutuksia. Suorien viljelijätukien lain nojalla myönnettävät tuet maksetaan valtion talousarvion momentilta 30.20.41 (EU-tulotuki ja EU-markkinatuki) ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain nojalla myönnettävät korvaukset valtion talousarvion momentilta 30.20.43 (Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit) sekä momentilta 30.20.44 (Luonnonhaitta-korvaukset). Mainitut tuet rahoitetaan julkisen talouden suunnitelman ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen puitteissa.

Toimeenpanolakiin ehdotetulla selkeyttävällä säännöksellä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja kuntien tehtävästä hakemusten yhdistämisestä ei aiheudu lisätehtäviä. Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettuun lakiin ehdotetulla muutoksella hallinnollisen tarkastuksen suorittamisajankohdasta eli viimeisen ajankohdan aikaistamisella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtäviin ja tehtävä arvioidaan voitavan suorittaa nykyisten resurssien puitteissa. Hallinnollisen tarkastuskäynnin tekeminen kuuluu jo nyt elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtäviin ja koska nykyisen rahoituskauden toimeenpanon ollessa käynnissä, mainittujen tarkastuskäyntien määrä on huomattavasti vähentynyt vuoteen 2023 verrattuna, jolloin ympäristösopimukset käytännössä uusittiin

vastaamaan nykyisen rahoituskauden vaatimuksia. Ehdotetun muutoksen arvioidaan myös vähentävän takaisinperintätilanteita sekä ympäristösopimuspäätösten muutostarpeita.

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia tuenhakijoiden asemaan. Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettuun lakiin ehdotetulla muutoksella hallinnollisen tarkastuksen suorittamisajankohdasta pyritään estämään mahdollisia takaisinperintätilanteita, kun hallinnollinen tarkastuskäynti tehtäisiin ennen kuin maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva ympäristösopimuksen ja kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimuksen perusteella maksetaan ensimmäisen sopimusvuoden loppumaksu. Ehdotettu tukikelpoisen alan hallintaa koskeva muutos puolestaan selkeyttäisi hallintavaatimusta myös tuenhakijan kannalta.

5 Lausuntopalaute

Hallituksen esitysluonnos on ollut lausunnolla 19.9.2025 – 21.10.2025 välisen ajan. Hallituksen esitysluonnoksesta on saatu lausunto....

Saadussa lausuntopalautteessa...

Saatujen lausuntojen johdosta....

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Laki tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta

7 §. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi selvyuden vuoksi siten, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekisi päätöksen 1 momentissa tarkoitettuja korvauksia koskevien hakemusten yhdistämisestä. Pykälän 1 momentissa tarkoitettuja korvauksia ovat muun muassa luonnonmukaisen tuotannon korvaus ja korvaus maatilojen neuvontapalveluihin. Siitä, tilanteesta, milloin tuen hakija tai hakijat katsotaan yhdeksi tuenhakijaksi eli toisin sanoen yhdeksi tilaksi, säädetään Euroopan unionin kokonaan tai osittain rahoittamien tukijärjestelmien osalta suunnitelma-asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa (”tilalla tarkoitetaan kaikkia viljelijän johtamia, saman jäsenvaltion alueella sijaitsevia maataloustoimintaan käytettäviä yksiköitä”) ja kansallisesti kokonaan rahoitettavien kansallisten tukien osalta kansallisten tukien lain 2 a §:ssä (Maatila). Siitä, milloin hakijoita ei ole voinut pitää erillisinä korvaukseen oikeuttavina hakijoina on myös korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätös KHO:2007:3 (<https://www.finlex.fi/fi/oikeuskaytanto/korkein-hallinto-oikeus/ennakopaatokset/2007/3>). Jos esimerkiksi korvaushakemusten käsittelyn tai tarkastamisen yhteydessä todetaan, että vaikka korvaushakemuksia on jätetty useammalla eri ns. tilatunnuksella, mutta kyse on lainsäädännön mukaisesti yhdestä tuenhakijasta eli tilasta, tukihakemukset tulisi yhdistää yhdeksi tukihakemukseksi. Varsinaisesta korvauspäätöksestä, jossa hakemusten yhdistäminen on tehty, on luonnollisesti oikeus vaatia ensin oikaisua ja sen jälkeen valittamalla hallinto-oikeuteen. Tilanne, jossa korvaushakemukset tulee yhdistää eli kyse on lainsäädännön mukaisesti yhdestä tuenhakijasta eli tilasta, voi tulla esiin myös esimerkiksi paikan päällä tehtävän valvonnan yhteydessä.

10 §. Kunta. Pykälän 1 momentin 4 kohtaa ehdotetaan täydennettäväksi ja tarkennettavaksi selvyuden vuoksi siten, että kunta tekisi päätöksen myös sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen viitemäärän yhdistämisestä. Maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 10 f §:ssä (Tuotannosta irrotetun sika- ja siipikarjatalouden viitemäärän siirtäminen ja lakkauttaminen) säädetään viitemäärien yhdistämisestä ja mainitun pykälän

4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin muun muassa yhdistämisen edellytyksistä.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännökseen lisättäisiin selvyuden vuoksi säännös siitä, että kunta tekisi päätöksen 1 momentin 1, 3 ja 5 kohdassa tarkoitettuja tukia, korvauksia ja palkkioita koskevien hakemusten yhdistämisestä. Edellä mainitut hakemukset koskevat suorien viljelijätukien lain nojalla myönnettäviä tukia ja palkkioita, kansallisten tukien lain nojalla myönnettäviä tukia sekä eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain nojalla myönnettäviä pinta-ala- ja eläinperusteisia tukia. Siitä tilanteesta, milloin tuen hakija tai hakijat katsotaan yhdeksi tuenhakijaksi, on selostettu edellä 7 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa.

6.2 Laki Euroopan unionin suorista viljelijätuista

6 §. Tukikelpoinen ala. Pykälän 1 momentissa säädetään nykyisen tukikelpoisen alan (maatalousmaa, jota käytetään maataloustoimintaan sinä vuonna, kun kyseistä tukea haetaan) hallinnasta siten, että tukikelpoisen alan on oltava aktiiviviljelijän hallinnassa sinä päivänä, jolloin Euroopan unionin suorista viljelijätukia koskeva vuosittainen tukihakemus voidaan viimeistään jättää. Edellä 3 kohdassa sanotun mukaisesti säännös on osoittautunut ongelmalliseksi. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi tukikelpoisen alan hallinnan osalta siten, että tukikelpoisen alan olisi oltava aktiiviviljelijän hallinnassa Euroopan unionin suorista viljelijätukia koskevan vuosittaisen yhtenäishakemuksen viimeisestä jättämispäivästä hakemuksen viimeiseen mahdolliseen muutospäivään. Viime vuosia päiviä, jolloin edellä mainittu hakemus on voitu viimeistään jättää, on ollut noin kesäkuun puolivälissä, ja toimeenpanolain 12 §:n 4 momentin mukaan Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset tukea koskevan hakemuksen jättämisen määräajasta. Toimeenpanolain 14 §:n 1 momentin mukaan tukea koskevaa hakemusta voidaan oma-aloitteisesti muuttaa tai se voidaan peruuttaa kokonaan tai osittain Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 soveltamissäännöistä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmätyn hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/1173), jäljempänä *hakemusjärjestelmäasetus*, 7 artiklassa tarkoitetuissa tilanteissa. Hakemusjärjestelmäasetuksen lähtökohtana on se, että hakemusta voidaan muuttaa ja peruuttaa aiempiin rahoituskausiin verrattuna pidempään hakuvuoden aikana. Hakemusjärjestelmäasetuksissa tuenhakijalle on annettu riittävästi aikaa tehdä korjaavia toimenpiteitä hakemukseensa ja siten voidaan varmistaa oikeat raportointi- ja maksutiedot. Hakemusjärjestelmäasetuksen mukaan jäsenvaltion tulee asettaa vuosittain määräpäivä, jonka tulee olla vähintään 15 kalenteripäivää ennen tuen ennakkomaksua tai ensimmäistä maksuerää, johon mennessä muutokset ja peruutukset sallitaan. Kuitenkin esimerkiksi paikan päällä tehtävä valvonta katkaisee hakemuksen muutos- ja peruuttamismahdollisuudet siltä osin kuin valvonnassa havaitaan virheitä hakemuksessa.

8 §. Pysyvän nurmen ennallistamisvelvollisuus. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että jos pysyvien nurmien osuus maatalousmaasta vähenee Ruokaviraston vuosittain marraskuun 30 päivänä suorittaman pinta-alarakastelun perusteella koko valtakunnan tasolla pysyvän nurmen vuoden 2018 viitealaan verrattuna yli kymmenen prosenttia, pysyvää nurmea ei saisi siirtää muuhun käyttöön ja pysyvän nurmen ennallistamismenettely otettaisiin käyttöön. Ehdotus perustuu edellä kohdassa 1.1 mainittuun komission ehdotukseen yksinkertaistamisasetukseksi ja siihen sisältyvään suunnitelma-asetuksen muutokseen. Nykyisin ennallistamismenettelyn käyttöönoton rajana on pysyvien pysyvän nurmen alan väheneminen yli viisi prosenttia vuoden 2018 viitealaan verrattuna. Suorien viljelijätukien lain 8 §:n 4 momentin mukaan valtioneuvosto päättää yleisistunnossa ennallistamismenettelyn käyttöönottamisesta ja käytöstä poistamisesta sekä pysyvän nurmen muuhun käyttöön siirtämisen rajoittamisesta. Ennallistamisvelvoite tarkoittaa sitä, että kun ennallistamismenettely otetaan käyttöön, viljelijälle voidaan

tällöin asettaa velvoite palauttaa muuhun käyttöön siirrettyä pysyvää nurmea vastaava pinta-ala pysyväksi nurmeksi. Muilta osin momenttiin ei ehdoteta muutoksia. Hallituksen esityksen jatkovalmistelun yhteydessä ehdotettua muutosta tarkastellaan vielä edelleen ottaen huomioon yksinkertaistamisasetuksen Euroopan unionin tasolla oleva käsittelyvaihe ja komission alkuperäiseen ehdotukseen tehtävät mahdolliset muutokset asetuksen sisältöön.

6.3 Laki eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista

5 §. *Ympäristökorvaus.* Pykälän 5 momentissa säädetään muun muassa siitä, että maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva ympäristösopimuksen ja kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimuksen osalta on tehtävä hallinnollinen tarkastus, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Edelleen voimassa olevan lain mukaan tarkastus on tehtävä ennen kuin sopimuksen perusteella maksetaan ympäristökorvausta toisesta sopimusvuodesta. Edellä kohdassa 3 sanotun mukaisesti voimassa oleva säännös on osoittautunut käytännössä ongelmalliseksi. Momenttia ehdotetaankin muutettavaksi hallinnollisen tarkastuskäynnin tekemisen määräajan osalta siten, että hallinnollinen tarkastuskäynti olisi tehtävä ennen kuin edellä mainittujen ympäristösopimusten perusteella maksetaan ympäristökorvauksen ensimmäisen sopimusvuoden loppumaksu. Mainittujen ympäristösopimusten perusteella maksettavan ympäristökorvauksen loppumaksu on maksettu hakuvuotta seuraavan vuoden kesäkuussa. Ehdotuksella pyritään paitsi vähentämään laskennan haasteita niin myös varmistamaan sitä, ettei tuenhakijalle aiheudu esimerkiksi takaisinperintätilannetta, kun tarkastus on suoritettu ennen korvauksen loppumaksua. Hallinnollisen tarkastuskäynnin yhteydessä voidaan esimerkiksi todeta, että osa ympäristösopimuksen kohteena oleva ala ei ole korvauskelpoista, jolloin sopimusala pienenee alkuperäisestä haetusta sopimusalasta. Muilta osin momenttiin ei ehdoteta muutoksia.

7 Voimaantulo

Lait esitetään tuleviksi voimaan mahdollisimman pian.

Suorien viljelijätukien lakiin ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettuun lakiin ehdotetun siirtymäsäännöksen mukaan ennen mainittuihin lakeihin ehdotettujen muutosten voimaantuloa vireille tulleisiin hakemuksiin sovellettaisiin lakien voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

8 Toimeenpano ja seuranta

Lakien toimeenpano on suurimmaksi osaksi Ruokaviraston, elinvoima-, liikenne- ja ympäristökeskusten (vuoden 2026 alusta lukien elinvoimakeskusten), Ahvenanmaan valtionviraston, ja kuntien vastuulla. Lakien toimivuutta seurataan niiden voimaantulon jälkeen eri keinoin. Erilaiset arvioinnit, jotka liittyvät yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman toimeenpanon arviointiin palvelevat myös kansallisten lakien toimivuuden arviointia. Strategiasuunnitelmaa toimeenpantaessa on laadittu koko rahoituskauden pituinen arviointisuunnitelma, joka koskee jokaista erityistavoitetta. Arvioinnissa tarkastellaan, miten näihin määritellyt vaikuttavuustavoitteet toteutuvat.

9 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Tähän hallituksen esitykseen ei sisälly seikkoja, joilla olisi liityntää perustuslain säätelyyn. Toimeenpanolaililla, suorien viljelijätukien lailla ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetulla lailla on annettu Euroopan unionin lainsäädäntöä täydentävät säännökset siltä osin kuin Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpano edellyttää kansallista säätelyä.

Mainittujen lakien säätämisen yhteydessä kiinnitettiin erityistä huomiota muun muassa asetuk-senantovaltuuksien tarkkarajaisuuteen.

Perustuslain 80 §:ssä säädetään asetuksen antamisesta ja lainsäädäntövallan siirtämisestä. Sään-nöksen 1 momentin mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaisesti lainsäädäntövallan delegoinnin sallittavuuden arvioinnissa kiinnitetään yleisesti huomiota valtuuttavan säännöksen täsmällisyyteen ja tarkkarajaisuuteen (HE 1/1998 vp, s. 131/II-132/I ja PeVL 11/1999 vp). Lainsäädäntövallan delegointia rajoittaa perustuslain 80 §:n 1 momentin säännös, jonka mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Asetuksen antaja voidaan kuitenkin lailla valtuuttaa antamaan tarkempia säännöksiä yk-silön oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvistä yksityiskohdista. Valtuutuksen säätämiseen laissa on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä kohdistettu erityisesti vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkuudesta (PeVL 19/2002 vp ja PeVL 40/2002 vp). Perustuslakivalio-kunta on myös korostanut lausuntokäytännössään, että valtioneuvoston asetuksella ei voida antaa yleisiä oikeussääntöjä esimerkiksi yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteista eikä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan (PeVL 16/2002 vp).

Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan ja sitä koskevan kansallisen sääntelyn osalta perustuslakivaliokunta on ottanut nimenomaisesti kantaa kansalliseen lainsäädäntöön ehdotet-tuihin asetuk-senantovaltuuksiin. Tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain säätämi-sen yhteydessä (HE 17/2005 vp) perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (PeVL 25/2005 vp) todennut muun muassa, että ”Valtuussäännösten näennäisestä väljyydestä huolimatta asetuk-senantajan toimivalta ei ole täysin rajoittamatonta. Valtioneuvoston toimivaltaa rajoittaa lakiehdotuksen säännösten lisäksi tilatukijärjestelmästä annettu Euroopan yhteisön verraten yksityis-kohtainen lainsäädäntö. Tämä sääntely muodostaa valiokunnan maataloustukijärjestelmien sääntelystä lausumat aiemmat kannanotot huomioon ottaen sen kokonaisuuden, jota ”tarkem-pia” säännöksiä valtioneuvosto voi valtuuksien nojalla yleensä antaa (PeVL 46/2001 vp , s. 2/I, PeVL 47/2001 vp , s. 2-3, PeVL 48/2001 vp , s. 3/II). Useissa valtuussäännöksissä asetuk-senantajan toimivaltaa on vielä nimenomaisella maininnalla sidottu EY-lainsäädäntöön (PeVL 45/2001 vp, s. 5/II).” Toimeenpanolain, suorien viljelijätukiin lain ja eräistä maaseudun kehit-tämisen korvauksista annetun lain nojalla annettavien valtioneuvoston asetusten antamista sekä asetusten sisältöä rajoittaa yksityiskohtainen Euroopan unionin lainsäädännön kokonaisuus sekä komission hyväksymän Suomen strategiasuunnitelman sisältö. Perustuslakivaliokunnan omaksumaa linjaa maataloustukia koskevan lainsäädännön asetuk-senantovaltuuksien hyväksyt-tävyyden osalta on käsitelty myös esimerkiksi perustuslakivaliokunnan lausunnoissa PeVL 16/2007 vp sekä PeVL 34/2012 vp.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjes-tyksessä.

Ponsi

Koska suunnitelma-asetuksessa on säännöksiä, joita ehdotetaan täydennettäväksi lailla, anne-taan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

tietyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 7 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tietyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) 7 §:n 2 momentti ja 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 10 §:n 2 momentti laissa 913/2024, seuraavasti:

7 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee päätöksen 1 momentissa tarkoitettuja korvauksia koskevien hakemusten yhdistämisestä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus suorittaa lisäksi tukien, korvausten ja ehdollisuuden tarkastusta ja valvontaa sekä laadunarviointia siten kuin jäljempänä säädetään.

10 §

Kunta

Kunta tekee päätöksen:

4) kansallisten tukien lain 10 f §:ssä tarkoitetun sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen viitemäärän siirtämisestä, yhdistämisestä ja jakamisesta;

Kunta tekee päätöksen 1 momentin 1, 3 ja 5 kohdassa tarkoitettuja tukia, korvauksia ja palkkioita koskevien hakemusten yhdistämisestä. Kunta suorittaa lisäksi hallinnollista tarkastusta ja ehdollisuuden seuraamuksen arviointia hallinnollisessa tarkastuksessa sekä hallinnolliseen tarkastukseen rinnastettavaa laadunarviointia siten kuin jäljempänä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

2.

Laki

Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 6 ja 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain (1332/2022) 6 §:n 1 momentti ja 8 §:n 1 momentti seuraavasti:

6 §

Tukikelpoinen ala

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja tukia voidaan myöntää maatalousmaasta, jota käytetään maataloustoimintaan sinä vuonna, kun kyseistä tukea haetaan (*tukikelpoinen ala*). Tukikelpoisen alan on oltava aktiiviviljelijän hallinnassa Euroopan unionin suoria viljelijätukia koskevan vuosittaisen yhtenäishakemuksen viimeisestä jättämisspäivästä hakemuksen viimeiseen mahdolliseen muutospäivään. Pienin lohkokoko, josta voidaan maksaa 4 §:ssä tarkoitettuja tukia, on 0,05 hehtaaria.

8 §

Pysyvän nurmen ennallistamisvelvollisuus

Jos suunnitelma-asetuksen liitteen III toimenpidevaatimuksessa 1 tarkoitettujen pysyvien nurmien osuus maatalousmaasta vähenee Ruokaviraston vuosittain marraskuun 30 päivänä suorittaman pinta-alatarkastelun perusteella koko valtakunnan tasolla pysyvän nurmen vuoden 2018 viitealaa verrattuna yli kymmenen prosenttia, pysyvää nurmea ei saa siirtää muuhun käyttöön ja lisä- ja toimenpidevaatimusasetuksen 48 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu pysyvän nurmen ennallistamismenettely otetaan käyttöön. Viljelijälle voidaan tällöin asettaa velvoite palauttaa muuhun käyttöön siirrettyä pysyvää nurmea vastaava pinta-ala pysyväksi nurmeksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleeseen hakemukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

3.

Laki

eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain (1333/2022) 5 §:n 5 momentti seuraavasti:

5 §

Ympäristökorvaus

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettussa ympäristösopimuksessa viljelijä sitoutuu lohkokokoitaisiin toimenpiteisiin pellon ulkopuolisella alueella. Kaikkien 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen ympäristösopimusten osalta on tehtävä tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022), jäljempänä *toimeenpanolaki*, 20 §:n 5 momentissa tarkoitettu hallinnollinen tarkastus, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Tarkastus on tehtävä ennen kuin sopimuksen perusteella maksetaan ympäristökorvauksen ensimmäisen sopimusvuoden loppumaksu. Ympäristökorvauksen myöntämisen edellytyksenä on, että sopimuksen kohteena oleva ala on vähintään 0,30 hehtaaria. Sopimusalueen on oltava ympäristösopimuksen tekijän hallinnassa koko sopimuskauden. Sopimus voidaan tehdä vuokratusta alasta, sillä edellytyksellä, että vuokrasopimus on voimassa koko sopimuskauden.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleeseen hakemukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Etunimi Sukunimi

...ministeri Etunimi Sukunimi

1.

Laki

**tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain
10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 913/2024, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

7 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus suorittaa lisäksi tukien, korvausten ja ehdollisuuden tarkastusta ja valvontaa sekä laadunarviointia siten kuin jäljempänä säädetään.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee päätöksen 1 momentissa tarkoitettuja korvauksia koskevien hakemusten yhdistämisestä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus suorittaa lisäksi tukien, korvausten ja ehdollisuuden tarkastusta ja valvontaa sekä laadunarviointia siten kuin jäljempänä säädetään.

10 §

10 §

Kunta

Kunta

4) kansallisten tukien lain 10 f §:ssä tarkoitettun sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen viitemäärän siirtämisestä, yhdistämisestä ja jakamisesta;

4) kansallisten tukien lain 10 f §:ssä tarkoitettun sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen viitemäärän siirtämisestä, yhdistämisestä ja jakamisesta;

Kunta suorittaa lisäksi hallinnollista tarkastusta ja ehdollisuuden seuraamuksen arviointia hallinnollisessa tarkastuksessa sekä

Kunta tekee päätöksen 1 momentin 1, 3 ja 5 kohdassa tarkoitettuja tukia, korvauksia ja palkkioita koskevien hakemusten yhdistämisestä. Kunta suorittaa lisäksi hallinnollista tarkastusta ja ehdollisuuden seuraamuksen arviointia hallinnollisessa tarkastuksessa sekä

Voimassa oleva laki

hallinnolliseen tarkastukseen rinnastettavaa laadunarviointia siten kuin jäljempänä säädetään.

Ehdotus

hallinnolliseen tarkastukseen rinnastettavaa laadunarviointia siten kuin jäljempänä säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 . .*

2.

Laki

Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 6 ja 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain (1332/2022) 6 §:n 1 momentti ja 8 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

6 §

Tukikelpoinen ala

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja tukia voidaan myöntää maatalousmaasta, jota käytetään maataloustoimintaan sinä vuonna, kun kyseistä tukea haetaan (*tukikelpoinen ala*). Tukikelpoisen alan on oltava aktiiviviljelijän hallinnassa sinä päivänä, jolloin Euroopan unionin suorista viljelijätukia koskeva vuosittainen tukihakemus voidaan viimeistään jättää. Pienin lohkokoko, josta voidaan maksaa 4 §:ssä tarkoitettuja tukia, on 0,05 hehtaaria.

Ehdotus

6 §

Tukikelpoinen ala

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja tukia voidaan myöntää maatalousmaasta, jota käytetään maataloustoimintaan sinä vuonna, kun kyseistä tukea haetaan (*tukikelpoinen ala*). Tukikelpoisen alan on oltava aktiiviviljelijän hallinnassa Euroopan unionin suorista viljelijätukia koskevan vuosittaisen yhtenäishakemuksen viimeisestä jättämispäivästä hakemuksen viimeiseen mahdolliseen muutospäivään. Pienin lohkokoko, josta voidaan maksaa 4 §:ssä tarkoitettuja tukia, on 0,05 hehtaaria.

8 §

8 §

Pysyvän nurmen ennallistamisvelvollisuus

Pysyvän nurmen ennallistamisvelvollisuus

Jos suunnitelma-asetuksen liitteen III toimenpidevaatimuksessa 1 tarkoitettujen pysyvien nurmien osuus maatalousmaasta vähenee Ruokaviraston vuosittain marraskuun 30 päivänä suorittaman pinta-alatarkastelun perusteella koko valtakunnan tasolla pysyvän nurmen vuoden 2018 viitealaan verrattuna yli viisi prosenttia, pysyvää nurmea ei saa siirtää muuhun käyttöön ja lisä- ja toimenpidevaatimusasetuksen 48 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu pysyvän nurmen ennallistamismenettely otetaan käyttöön. Viljelijälle voidaan tällöin asettaa velvoite palauttaa muuhun käyttöön siirrettyä pysyvää nurmea vastaava pinta-ala pysyväksi nurmeksi.

Jos suunnitelma-asetuksen liitteen III toimenpidevaatimuksessa 1 tarkoitettujen pysyvien nurmien osuus maatalousmaasta vähenee Ruokaviraston vuosittain marraskuun 30 päivänä suorittaman pinta-alatarkastelun perusteella koko valtakunnan tasolla pysyvän nurmen vuoden 2018 viitealaan verrattuna yli *kymmenen* prosenttia, pysyvää nurmea ei saa siirtää muuhun käyttöön ja lisä- ja toimenpidevaatimusasetuksen 48 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu pysyvän nurmen ennallistamismenettely otetaan käyttöön. Viljelijälle voidaan tällöin asettaa velvoite palauttaa muuhun käyttöön siirrettyä pysyvää nurmea vastaava pinta-ala pysyväksi nurmeksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleen hakemukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

3.

Laki

eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain (1333/2022) 5 §:n 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Ympäristökorvaus

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettussa ympäristösopimuksessa viljelijä sitoutuu lohkokohtaisiin toimenpiteisiin pellon ulkopuolisella alueella. Kaikkien 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen ympäristösopimusten osalta on tehtävä tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022), jäljempänä *toimeenpanolaki*, 20 §:n 5 momentissa tarkoitettu hallinnollinen tarkastus, jolle se ole ilmeisen tarpeetonta. Tarkastus on tehtävä ennen kuin sopimuksen perusteella maksetaan ympäristökorvausta toisesta sopimusvuodesta. Ympäristökorvauksen myöntämisen edellytyksenä on, että sopimuksen kohteena oleva ala on vähintään 0,30 hehtaaria. Sopimusalueen on oltava ympäristösopimuksen tekijän hallinnassa koko sopimuskauden. Sopimus voidaan tehdä vuokratusta alasta, sillä edellytyksellä, että vuokrasopimus on voimassa koko sopimuskauden.

Ehdotus

5 §

Ympäristökorvaus

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettussa ympäristösopimuksessa viljelijä sitoutuu lohkokohtaisiin toimenpiteisiin pellon ulkopuolisella alueella. Kaikkien 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen ympäristösopimusten osalta on tehtävä tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022), jäljempänä *toimeenpanolaki*, 20 §:n 5 momentissa tarkoitettu hallinnollinen tarkastus, jolle se ole ilmeisen tarpeetonta. Tarkastus on tehtävä ennen kuin sopimuksen perusteella maksetaan *ympäristökorvauksen ensimmäisen sopimusvuoden loppumaksu*. Ympäristökorvauksen myöntämisen edellytyksenä on, että sopimuksen kohteena oleva ala on vähintään 0,30 hehtaaria. Sopimusalueen on oltava ympäristösopimuksen tekijän hallinnassa koko sopimuskauden. Sopimus voidaan tehdä vuokratusta alasta, sillä edellytyksellä, että vuokrasopimus on voimassa koko sopimuskauden.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

*Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tul-
leeseen hakemukseen sovelletaan tämän lain
voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.*
